

Frivillighet Norges innspill til møte med regjeringen om ideelle aktører på helse og sosialtjenestefeltet 29. mai

Ny veileder for offentlige anskaffelser

Frivillighet Norge har bidratt med innspill til den nye veilederen som er utviklet i regi av DIFI som nå er publisert. For å sikre vekst og utvikling for ideelle aktører på helse og sosialtjenestefeltet har vi i våre innspill lagt særlig vekt på at veilederen skal klargjøre det juridiske handlingsrommet knyttet til ideelle aktører slik at offentlige innkjøpere føler seg trygge på hvordan det nye regelverket kan anvendes hvis man ønsker å velge ideelle aktører. Dette var også noe Stortinget var inne på i sin innstilling. Frivillighet Norge mener det er viktig at regjeringen følger opp veilederen på en slik måte at man får kunnskap om at den bidrar til vekst og utvikling for ideelle aktører i fremtiden.

Ideelle aktører og arbeidsmarkedstiltak

I en kartlegging magasinet Velferd (nr. 4:2016) sto bak kommer det frem at anbudsrundene på oppfølging og avklarings tiltak har ført til at små ideelle aktører med solid lokal kunnskap og erfaring er blant dem som har tapt i kampen mot kommersielle aktører. I 17 av fylkene er antall leverandører av tiltakene *oppfølging og arbeid med bistand* gått ned fra 179 til 39. I enkelte fylker fra 11-15 til 1-2. Tendensen tyder på sentralisering og ikke mangfold. Det er 3 forhold som spiller inn her:

1. Store anbudskontrakter ikke deles opp slik at mindre ideelle aktører kan konkurrere - dette gir færre ideelle med lokalkunnskap, tillit i brukergruppen. Frivillighet Norge mener det er viktig at regjeringen sørger for at NAV legger til rette for at ideelle aktører skal kunne konkurrere om delkontrakter i større anskaffelser på dette feltet.
2. Med et hovedfokus på hurtig gjennomstrømming av brukerne i tiltak stiller regelverket stiller urealistiske krav til de svakeste gruppene, som ofte sliter med utfordringer knyttet til rus og psykiatri. Mange ideelle aktører bygger sine tiltak rundt et humanistisk grunnsyn og mener det er etisk uforvarselig å presse folk gjennom et system de aldri vil klare å gjennomføre. Enkelte ønsker derfor ikke å tilby slike tiltak innenfor det eksisterende regelverket. Frivillighet Norge mener det er viktig at regjeringen lager et regelverk som etterspør de kvalitetene ideelle aktører bygger sine tiltak rundt.
3. Enkelte ideelle aktører mener de kan påvise at NAV ikke har tilstrekkelig fokus på kvalitet i anbudsprosessen. De opplever å være best på kvalitet men taper likevel anbudet til kommersielle aktører fordi NAV i for liten grad kvalitetsikrer faktiske forhold i de enkelte tilbudene. Frivillighet Norge mener regjeringen må pålegge NAV å ha mer fokus på anbudsprosessen ved å inngå mer reell dialog i forhandlingene for sikre best mulig kvalitet til brukerne.

Tilskudd til frivillig virksomhet for ideelle aktører

Frivillighet Norge erfarer at regelverket knyttet til ideelle aktører som driver velferdstjenester på vegne av det offentlige i noen tilfeller forvaltes slik at man ikke samtidig kan søke og motta tilskudd til frivillig virksomhet. Et nylig eksempel er at Norsk Folkehjelp har fått avslag på søknad om midler til frivillig virksomhet begrunnet med at de også er driftsoperatør. Dette forklares med at det er en risiko for at tilskuddet til frivillig virksomhet skal være konkurransevridende i forhold til kommersielle aktører. Frivillighet Norge mener dette er en for streng tolkning av regelverket knyttet til statsstøtte, og at en slik tolkning svekker frivillige organisasjoners mulighet til å drive velferdstjenester. Dette stikk i strid med regjeringens intensjon om å legge til rette for ideelle aktører. For å kunne utløse de merverdiene ideelle aktører representerer må en frivillig organisasjon kunne motta tilskudd til frivillig virksomhet og samtidig drive ideell virksomhet, så lenge det føres separat regnskap for den eventuelle økonomiske virksomheten.